

Ergenlerde Adil Dünya İnancı ve Dindarlık

Muhammed Şahbaz

 <https://orcid.org/0000-0001-9849-6857> | sahbazmuhammed@gmail.com
Yüksek Lisans Öğrencisi, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Behlül Tokur

 <https://orcid.org/0000-0002-6509-3100> | behlultokur@hotmail.com
Doç. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara, Türkiye

Öz

Adil dünya inancı, bireylerin herkesin hak ettiğini bulduğuna ve her insanın iyi ya da kötü yaptığı her fiilin karşılığını alacağına yani dünyanın adil olduğuna yönelik geliştirdikleri bir inançtır. Tutarlılık kuramlarıyla benzerlik gösteren adil dünya inancı kuramı 1980 yılında Melvin Lerner tarafından geliştirilmiştir. Adil dünya inancı kuramı, insanların şahit oldukları olaylardaki adaletsizliği meşrulaştırma eğilimlerinin fark edilmesi sonucu ortaya çıkmıştır. Bundan dolayı adil dünya inancına dair ilk yirmi yıldaki çalışmalar genellikle adaletsizliği meşrulaştırma ve kurbanı aşağılama eğilimi üzerinde yoğunlaşmıştır. Çocuklar yedi sekiz yaşlarına kadar içkin adalete inanırlar ve yanlış gördükleri fiillerin otomatik olarak cezalandırılacağını düşünürler. Ergenlik dönemiyle birlikte içkin adalet inancı, adil dünya inancına dönüşür. Bu noktadan sonra adil dünya inancı iki yöne sahiptir: kişisel adil dünya inancı ve genel adil dünya inancı. Adil dünya inancı din, çevre, yaş vb. unsurlarla ilişki bir yapıya sahiptir. Bunların yanında insanın yaşam evreleri içerisinde hem adalet hem de din konusunda fikirlerinin geliştiği ve bu konularda hassas olduğu dönem ergenlik dönemidir. Adil dünya inancı ile ilgili Türkiye’de az sayıda çalışma bulunmaktadır ve bunlar arasında doğrudan dindarlıkla ilişkisi üzerine bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu çalışmada ergenlik döneminde adil dünya inancı ve dindarlık arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır. Çalışmada adil dünya inancı ve dindarlık arasındaki ilişki Gaziantep ilinde yaşayan 2020-2021 eğitim öğretim dönemlerinde beş farklı lisede eğitim gören 428 lise öğrencisinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bu bağlamda ergenlerin adil dünya inancı ve alt boyutları olan kişisel adil dünya inancı ve genel adil dünya inancı anket tekniği kullanılarak ve ilişkisel tarama modeliyle incelenmiştir. Verilerin analizi SPSS 19.0 istatistik programı kullanılarak yapılmıştır. Araştırma sonucunda dindarlık ve adil dünya inancı boyutları arasında korelasyon ve regresyon analiz sonuçlarına göre anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir. Adil dünya inancı alt boyutlarının dindarlık ile ilişkisi incelendiğinde kişisel adil dünya inancı ve genel adil dünya inancının dindarlık ile zayıf düzeyde anlamlı bir ilişkisinin olduğu bulunmuştur. Buna göre dindarlığın artmasıyla adil dünya inancında da bir artış tespit edilmiştir. Dindarlığın alt boyutlarının adil dünya inancı üzerindeki etkisine bakıldığında etki ve ibadet alt boyutlarının adil dünya inancı üzerinde pozitif yönlü etkisi varken iman ve duygu alt boyutlarının adil dünya inancı üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı tespit

edilmiştir. Sonuç itibarıyla etki ve ibadet boyutlarında bir artış olduğunda adil dünya inancında da artış olduğu görülmüştür. Bu ikisi arasında en etkilisi ise etki boyutudur.

* Bu çalışma “Ergenlerde Adil Dünya İnancı ve Dindarlık” başlıklı Doç. Dr. Behlül Tokur danışmanlığında Muhammed Şahbaz tarafından 2022 yılında tamamlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir (Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2022).

Anahtar Kelimeler

Din Psikolojisi, Ergenlik, Kişisel Adil Dünya İnancı, Genel Adil Dünya İnancı, Dindarlık.

Etik Beyan	Bu çalışma, Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu’nda sunulan “Ergenlerde Adil Dünya İnancı ve Dindarlık” adlı tebliğin özetidir.
Türü	Bildiri Özeti
Geliş Tarihi	22.06.2023
Kabul Tarihi	09.08.2023
Yayın Tarihi	10.08.2023
Kategori	Sanat ve Beşeri Bilimler, Dini Araştırmalar, İlahiyat, Sosyal ve Davranış Bilimleri, Psikoloji
Araştırma Alanı	Din Psikolojisi
Sempozyum	:
Adı	3. Türkiye Sosyal Bilimler Sempzyumu
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/346
Yer ve Tarih	Çevrim İçi - 26-31 Ağustos 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi; Oku Okut Derneği
Bildiri Oturum Bilgisi	7. Oturum - 27 Ağustos 2023 Pazar 15:00 - 16:10
Telif Hakkı	© 2023 Muhammed Şahbaz - Behlül Tokur. Yazarlar telif hakkını elinde tutarak yayımcıya uygun lisans ile yayım izni vermiştir.
Lisans	
Yayımcı	Oku Okut Yayınları
Kaynak Gösterimi	Şahbaz, Muhammed - Tokur, Behlül. “Ergenlerde Adil Dünya İnancı ve Dindarlık”. 3. <i>Türkiye Sosyal Bilimler Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitabı</i> . ed. Abdullah Demir. 81-84. Ankara: Oku Okut Yayınları, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54

Just World Belief and Religiosity in Adolescents

Muhammed Şahbaz

 <https://orcid.org/0000-0001-9849-6857> | sahbazmuhammed@gmail.com
Master's Student, Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye

Behlül Tokur

 <https://orcid.org/0000-0002-6509-3100> | behlultokur@hotmail.com
Assoc. Prof. Dr., Ankara Yıldırım Beyazıt University, Ankara, Türkiye

Abstract

A just world belief is a belief that individuals develop that everyone finds what they deserve and that every person will receive a reward for every act they do, good or bad, that is, that the world is fair. The just world belief theory, which is like the consistency theories, was developed by Melvin Lerner in 1980. Theory of the just world belief emerged because of the realization of the tendency of people to legitimize injustice in the events they witness. Therefore, studies of the belief in a just world in the first two decades have generally focused on the tendency to justify injustice and humiliate the victim. Until the age of seven or eight, children believe in immanent justice and think that actions they deem wrong will be punished automatically. With adolescence, the immanent belief in justice turns into a belief in a just world. From this point on, the belief in a just world has two aspects: the personal belief in a just world and the general belief in a just world. Belief in the just world religion, environment, age, etc. has a relationship with the elements. In addition, adolescence is the period when a person's ideas about both justice and religion develop during the stages of life and are sensitive to these issues. There are few studies on just world beliefs in Turkey, and among these, there is no study on its direct relationship with religiosity. In this study, it is aimed to reveal the relationship between belief in a just world and religiosity during adolescence. In the study, the relationship between belief in a just world and religiosity was carried out with the participation of 428 high school students studying in five different high schools in the 2020-2021 academic year living in Gaziantep. In this context, adolescents' belief in a just world and its sub-dimensions, personal belief in a just world and general belief in a just world, were examined by using the questionnaire technique and the relational screening model. The data were analyzed using SPSS 19.0 statistical software. As a result of the research, significant relationships were found between the dimensions of religiosity and just world belief according to the results of correlation and regression analyses. When the relationship between the sub-dimensions of just world belief and religiosity was analyzed, it was found that personal just world belief and general just world belief had a weakly significant relationship with religiosity. Accordingly, with the increase in religiosity, an increase in the belief in a just world has been determined. When we look at the effect of the sub-dimensions of religiosity on the belief in a just world, it has been determined that the sub-dimensions of influence and worship have a positive effect on the belief in a just world, while the sub-dimensions of faith and emotion have no significant effect on the belief in a just world. As a result,

when there is an increase in the dimensions of influence and worship, it has been seen that there is an increase in the belief in a just world. The most effective of these two is the effect size.

* This study is derived from a master’s thesis entitled “Just World Belief and Religiosity in Adolescents”, completed by Muhammed Şahbaz in 2022 under the supervision of Assoc. Prof. Dr. Behlül Tokur (Ankara Yıldırım Beyazıt University, Institute of Social Sciences, Master’s Thesis, 2022).

Keywords

Psychology of Religion, Adolescence, Personal Just World Belief, General Just World Belief, Religiosity.

Ethical Statement	This paper is a summary of the study titled “Just World Belief and Religiosity in Adolescents” presented at the 3rd Turkish Symposium of Social Science.
Type	Conference Proceeding
Received	2023-06-22
Accepted	2023-08-09
Published	2023-08-10
Category	Art & Humanities, Religion & Theology, Social and Behaviour Sciences, Psychology
Research Area	Religious Studies, Psychology of Religion
Conference	:
Title	The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences
Web	https://sempozyum.okuokut.org/index.php/tsbs/article/view/346
Location & Date	Online - August 26-31, 2023
Sponsor	Ankara Yıldırım Beyazıt University; Oku Okut Association
Proceeding Session	Session 7 - August 27, 2023, Sunday 15:00 - 16:10
Copyright	© 2023 Muhammed Şahbaz - Behlül Tokur. The authors retain the copyright and provides the publisher with a proper license to publish.
License	
Publisher	Oku Okut Press
Citation	Şahbaz, Muhammed - Tokur, Behlül. “Just World Belief and Religiosity in Adolescents”. <i>The 3rd Turkish Symposium of Social Sciences: The Book of Abstracts</i> . ed. Abdullah Demir. 81-84. Ankara: Oku Okut Press, 2023. https://doi.org/10.55709/okuokutpress.54